

# Twijzel

Doarpswurk

Buorren 28

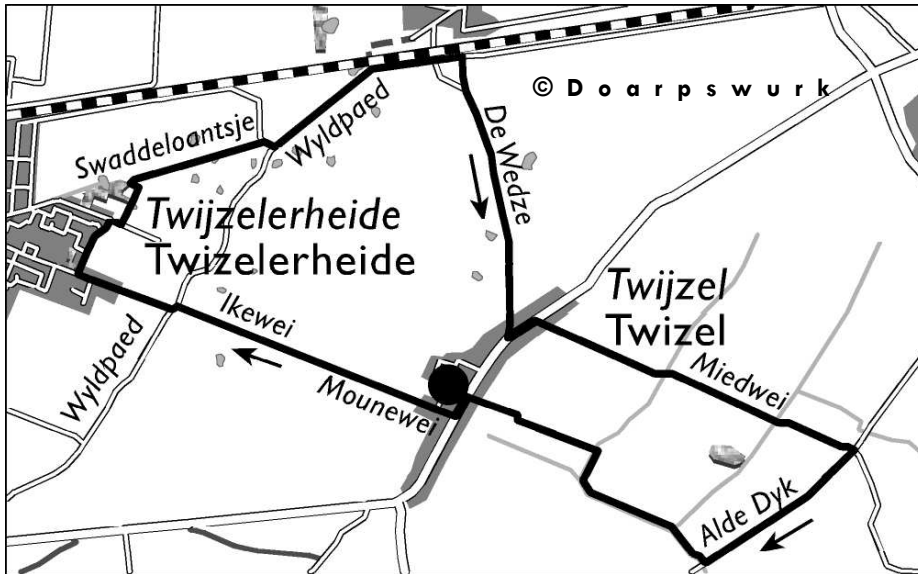
9012 DH Raerd

0566-625010

info@doarpswurk.nl

www.doarpswurk.nl

- Afstand: 14 km, Noordwestelijke route:  $\pm 7,5$  km, Zuidoostelijke route  $\pm 6,5$  km
- Dorpshuis "De Bining", S. Kloostermanstrjitte 5, Twijzel
- U bereikt Twijzel door vanuit Leeuwarden de N355 te volgen richting Buitenpost. In Twijzel gaat u linksaf de Mounewei in. Daarna de 1<sup>ste</sup> weg rechtsaf richting de Simke Kloostermanstrjitte.



De route ten noorden van Twijzel leidt u door een echt houtwallengebied. Alhoewel de route deels een iets drukker weg volgt (De Wedze) is het toch de moeite waard om dit gebied te verkennen.

Oorspronkelijk zijn de meeste houtwallen aangeplant om te dienen als veekering. Soms dienden ze als leverancier voor hakhout, dat werd gebruikt als brandhout en geriefhout. Tegenwoordig hebben de houtwallen hun functie verloren en langzaam maar zeker verdwijnen ze uit het landschap. Gelukkig wordt in dit gebied, in samenwerking met de veehouders, gewerkt aan het behoud van de houtwallen. Ten zuidoosten van

Twijzel heeft het landschap een geheel ander karakter, maar niet minder de moeite waard. U wandelt door de Twijzelermieden, min of meer moerassig terrein en laaggelegen weilanden, die een belangrijk vogelbroedterrein vormen en vooral in het voorjaar en gedurende een aantal maanden prachtig in bloei staan.

Twijzel is een typisch streekdorp, pas in de laatste jaren is er sprake van enige komvorming. Het is een agrarisch dorp met veel – in verhouding grote, soms monumentale boerderijen. Aan de Tsjerkebuorren 27 staat het Simke Kloostermanshûs, de woning van de bekende Friese romanschrijfster Simke Kloosterman (1876-1938). Het beeldje Date, naar een van de hoofdrolspelers uit Simkes bekendste boek 'De Hoara's fan Hastings' (1921) staat voor het vroegere dorpshuis voor Op Twizel 16. Op het kerkhof bij de N.H.-kerk ligt een grote zwerfsteen, waarop een kruis is aangebracht. Volgens de overlevering was deze steen de plaats waar de Friese zendeling Liudger (780 na Chr.) preekte.

Op veel plaatsen in de Noardlike Wâlden en zeker tussen Twijzel en Twijzelerheide, bevinden zich zogenaamde dobben en pingoruïnes. In vroeger tijden kwam het vee hier te drinken. Een dobbe is eigenlijk een verzamelnaam voor kleine meestal ronde watertjes. Sommige hiervan hebben een natuurlijke oorsprong, bijvoorbeeld in een laagte in het landschap, andere zijn gegraven om bijvoorbeeld te dienen als drinkplaats voor vee. Daarnaast bestaan er nog zogenaamde pingoruïnes, die zijn gevormd tijdens de laatste ijstijd. In die tijd was de bodem gedurende het grootste deel van het jaar bevroren. In het golvende landschap verzamelde zich in de korte zomer op lage plaatsen water. Dit water bevroor in de lange winterperiode. Het ijs zette zich vervolgens uit waardoor er na verloop van tijd een kegelvormige ijsheuvel ontstond, bedekt met een dunne laag grond. Deze worden met het eskimo-woord voor heuvel aangeduid: pingo. Deze pingo's konden tientallen meters hoog worden.

Als het ging dooien, gleden de grond van de pingo af naar de rand en werd er een ringwal gevormd. Door de druk van de ijsmassa en de wegspoelende grond werd de laagte nog verder uitgediept. In de warmere periode na de ijstijd vormde zich meestal een veenlaag, welke later weer werd gebruikt voor de turfwinning. Het watertje is dus het resultaat van een 'ijsheuvel' die is gesmolten. In de laagte die is ontstaan is water blijven staan. Helaas verdwijnen veel van deze watertjes snel als gevolg van ruilverkavelingen, door het dichtstorten met grond en vuil, dichtgroeien en verlaging van de grondwaterstand. In samenwerking met de plaatselijke bevolking trachten organisaties als Landschapsbeheer Friesland de pingo's en dobben weer te herstellen, mede omdat het belangrijke verblijfplaatsen zijn voor bijvoorbeeld amfibieën en watervogels.



Vanuit het centrum van Twijzel volgt u de doorgaande weg naar het westen tot de kruising met de Mounewei. Volg de Mounewei richting Twijzelerheide.

Na  $\pm 500$ m komt u op het fietspad dat door de "dykswâl", een met bomen begroeide dijk, van de weg gescheiden is. Op de kruising met het Wyldpaed gaat u rechtdoor. Na  $\pm 500$ m gaat u rechtsaf de Sije Hesterstrjitte in. Aan het einde van deze straat gaat u rechtsaf het Heideloantsje in en direct daarna linksaf het Jinkepaed op. Na  $\pm 300$ m treft u rechts het Swadeloantsje aan en dit pad volgt u tot het einde. Op de driesprong gaat u rechtsaf en na  $\pm 100$  loopt u linksaf het Wyldpaed op.

U volgt deze weg en op zeker moment loopt u langs de spoorweg Leeuwarden-Groningen. Na  $\pm 500$ m langs het spoor te hebben gelopen, gaat u rechtsaf over het fietspad en aan het einde hiervan wandelt u rechtsaf over De Wedze richting Twijzel. Het is een vrij drukke weg, dus kijk goed uit.

U gaat aan het einde van De Wedze linksaf (rechtsaf leidt u terug naar Twijzel). Na  $\pm 200$ m langs de auto-weg te hebben gelopen gaat u rechtsaf de Miedwei op.

Op de kruising met de Alde Dyk/Oude Dijk gaat u rechtsaf. Volg de Alde Dyk tot de brug over de Twizelerfeart(vaart).

Voor de brug gaat u rechtsaf. U volgt het pad langs het natuureservaat, terug naar Twijzel. U volgt het pad totdat u de doorgaande weg in Twijzel heeft bereikt. Daarna loopt u terug naar het startpunt.

## Informatie:

### Informatie dorp(en):

[www.dorpen.nl](http://www.dorpen.nl)

### Toeristische informatie:

[www.beleeffriesland.nl](http://www.beleeffriesland.nl) - Provinciale toeristische informatie

[www.mooi-tytsjerksteradiel.nl](http://www.mooi-tytsjerksteradiel.nl)

[www.vvvnoordoostfriesland.nl](http://www.vvvnoordoostfriesland.nl)

[www.vvleeuwarden.nl](http://www.vvleeuwarden.nl)

[www.lauwersland.net](http://www.lauwersland.net)